

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/42/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013202083
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013202083.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľa: C.. E. D., bytom M. XXX, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Hlohovec, M. R. Štefánika 1, v konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu sp. zn. 8425/2013 zo dňa 22. októbra 2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/110/2013-23 zo dňa 19. februára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/110/2013-23 zo dňa 19. februára 2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) rozhodnutie odporcu, ktorým nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) z dôvodu, že nie je splnená podmienka hodnoty sporu, s ktorou sa žiadateľ obrátil na centrum. Hodnota sporu je vo výške 100,16 eur a neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, ktorá v čase posudzovania nároku bola 337,70 eur. Neboli tak naplnené kumulatívne požiadavky pre priznanie nároku podľa § 6 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 6b ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. a súčasne v intenciách ustanovení zákona č. 71/1967

Zb. o správnom konaní v znení neskorších prepisov (ďalej len správny poriadok), citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP, keď sa mienil domáhať preskúmania právoplatného rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý zamietol odvolanie navrhovateľa a potvrdil paltobný výmer vydaný prvostupňovým správnym orgánom, ktorým bola uložená povinnosť zaplatiť zdravotnej poisťovni poistné na verejné zdravotné poistenie za konkrétne obdobie vo výške 95,16 eur a trovy konania o výške 5 eur. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že odporca rozhodol podľa ust. § 10i ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci, keď v rámci svojej kompetencie správne ustálil, že hodnotou sporu je preddavok na poistné a trovy konania, t.j. suma 100,16 eur a dospel k správne mu záveru, že hodnota sporu neprevyšuje minimálnu mzdu vo výške 337,70 eur podľa zákona č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde.

Konštatoval, že navrhovateľ sa mylne domnieva, že odporca nemá posudzovať splnenie zákonných podmienok podľa § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci a v otázke hodnoty sporu má bez vlastného zisťovania vychádzať z údajov navrhovateľa uvedených v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci. Jeho tvrdenie nemá oporu v Ústave SR, ani v zákone o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi ani v Správnom poriadku. V súlade s ust. § 10 ods. 5 zákona o poskytovaní právnej pomoci je odporca kompetentný a povinný skúmať, či pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci sú kumulatívne splnené všetky podmienky uvedené v ustanovení § 6 ods. 1 zákona, t.j. hmotná núdza, vylúčenie zrejmej bezúspešnosti sporu a hodnota sporu. Odporca pred skúmaním otázky zrejmej bezúspešnosti sporu, na čo navrhovateľ poukazoval, skúmal práve otázku splnenia materiálneho limitu. Preskúmané rozhodnutie odporcu tak podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250l ods. 2 a § 250k OSP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že navrhovateľ v konaní úspech nedosiahol a odporca si náhradu neuplatnil.

II.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie v lehote stanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250l ods. 2 OSP). Rozsudok považoval za nesprávny, nesúladný s právnym poriadkom Slovenskej republiky z dôvodu, že sa mu upiera právo na právnu pomoc vo veci nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu správneho orgánu, ktorým v danom prípade je odporca.

Podľa názoru navrhovateľa, odporca postupoval v rozpore s princípom právnej istoty, keď vyčíslil hodnotu sporu, vo veci ktorého sa na odporcu obrátil so žiadosťou o právnu pomoc tak, ako vyčíslil, hoci v žiadosti o právnu pomoc uviedol, že hodnotu sporu nevie relevantne vyčísliť, čím odporcovi naznačil, že vyčíslenie hodnoty sporu nemusí byť úplne triviálnou záležitosťou, a preto tvrdil, že vyčíslenie hodnoty sporu nemožno zúžiť len na príslušné finančné plnenie (výšku poistného). Podľa jeho názoru do hodnoty sporu je nevyhnutné zahrnúť aj iné materiálne výdavky i nemateriálnu ujmu z dôvodu, že nesprávne úradné postupy správnych orgánov môžu dotknutým účastníkom konania spôsobiť značnú škodu aj vtedy, ak určujú povinnosť menších finančných plnení s poukazom na konkrétny príklad. Za nesprávny úradný postup považoval aj rozhodnutie určujúce povinnosť finančných plnení nižších ako je minimálna mzda, a to aj v prípade osôb v hmotnej núdzi. Štát je preto vždy povinný zabezpečiť ochranu pred nezákonným postupom a rozhodnutím orgánu verejnou mocou občanom v hmotnej núdzi. V neposlednom rade tak poukázal aj na dikciu Čl.: 1, 20, 39 ods. 2 a 46 Ústavy SR, na povinnosť odporcu dodržiavať Správny poriadok. V prípade pochybností odvolacieho súdu o súlade posudzovaných ustanovení zákonov s Ústavou SR žiadal, aby sa obrátil na Ústavný súd SR skôr, ako o danej veci rozhodne.

III.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 22. mája 2014 k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že ho nepovažuje za dôvodný z dôvodu, že navrhovateľ v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti ani argumenty. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Zdôranil, že žiadateľovi nebola priznaná právna pomoc z dôvodu, že hodnota sporu nedosahuje hodnotu minimálnej mzdy. Ide o zákonnú podmienku, ktorú je správny orgán povinný vždy skúmať v súlade so zákonom č. 327/2005 Z. z. K odvolacím dôvodom zároveň uviedol, že mu neprislúcha hodnotiť ústavnosť zákona a vychádzajúc z ustanovenia Čl. 51.1 Ústavy SR je možné sa práv domáhať len v medziach zákonov. Jedným z týchto zákonov, podľa ktorého postupoval je zákon č. 327/2005 Z. z., najmä § 10 a nasl. s prihliadnutím na ustanovenia Správneho poriadku.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení § 246c ods. 1 vety prvej OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou OSP a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné priznať úspech.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa potvrdil ako vecne správne napadnuté rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo. V rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie, ktoré mu prechádzalo najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu správneho orgánu a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým podľa ust. § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k

predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

Úlohou súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namietá nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach a súčasne rozsahom predmetu rozhodovania správnym orgánom a dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

Senát odvolacieho súdu z predloženého spisového materiálu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis zistil, že medzi účastníkmi konania v preskúmvanej veci skutkový dej v podstate nie je sporný. Medzi účastníkmi je sporné posúdenie práva navrhovateľa na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak hodnota sporu neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy z pohľadu aplikácie ustanovenia § 6 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z. z., keď navrhovateľ tvrdil, že hodnotu sporu nevie relevantne vyčíslit', čím odporcovi naznačil, že vyčíslenie hodnoty sporu nemusí byť úplne triviálnou záležitosťou, a preto vyčíslenie hodnoty sporu nemožno zúžiť len na príslušné finančné plnenie (výšku poistného).

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. V právnej praxi preto môže v činnosti orgánov aplikujúcich právo dochádzať k situácii, že prameň práva, ktorý je vo formálnom súlade s ústavou nie je interpretovaný ústavne konformným spôsobom, pričom orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle Čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva a Európskej únie.

Odvolací súd v danej veci zistil, že spor o zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného medzi účastníkmi konania v preskúmvacom konaní spočíva práve v ústavnej konformnosti výkladu právnej

úpravy ustanovujúcej nárok žiadateľa na poskytnutie právnej pomoci.

Senát odvolacieho súdu dáva do pozornosti, že Čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je kumulatívnou právnou normou, ktorá na konanie štátnych orgánov okrem požiadavky na konanie v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon vyžaduje súlad s ústavou a jej medzami. Tomu zodpovedá i Čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov (založený na rešpektovaní dikcie zákona) je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov.

Účelom zákona č. 327/2005 Z. z. je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v azylových veciach alebo v konaní o administratívnom vyhostení podľa osobitného predpisu a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov (§ 1).

Zákon č. 327/2005 Z. z. ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci (§ 2).

Podľa § 6 ods. 1, 2 zákona č. 327/2005 Z. z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a/ jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom (§ 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z. z.) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,

b/ nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c/ hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy (zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov) okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a/ a b/ musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

Podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

Podľa § 10 ods. 1 až 6 zákona č. 327/2005 Z. z. konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „konanie“) sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosť uvedenú v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona.

Účastníkom konania je žiadateľ.

Žiadosť sa podáva v kancelárii centra príslušnej podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu žiadateľa.

Žiadateľ je povinný uviesť v žiadosti a pri predbežnej konzultácii úplné a pravdivé údaje.

Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na príslušný krajský súd; o tomto centrum žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

Rozhodnutie, ktorým sa nepriznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, okrem náležitostí podľa osobitného predpisu (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní -správny poriadok, v znení neskorších predpisov) musí obsahovať aj poučenie, že ak odpadnú dôvody nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci, môže žiadateľ v tej istej veci podať žiadosť opätovne.

Podľa § 25 ods. 1 zákon č. 327/2005 Z. z. na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní - správny poriadok, v znení neskorších predpisov)

Podľa § 3 ods. 1 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Senát odvolacieho súdu vychádzajúc zo skutkových zistení v danej veci dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že žalovaný správny orgán v danom prípade postupoval náležite v súlade s Ústavou Slovenskej republiky ako aj v súlade so zákonom č. 327/2005 Z. z., vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v konaní postupoval dostatočne v súčinnosti s navrhovateľom, v odôvodnení rozhodnutia sa dostatočne vysporiadal s otázkami navrhovateľa nastolenými v jeho žiadosti a súčasne pri aplikácii ustanovenia § 6b ods. 2/ zákona náležite odôvodnil svoju právnu úvahu, z ktorých dôvodov rozhodnutie žalovaného správneho orgánu je treba považovať za súladné so zákonom, a preto súd prvého stupňa rozhodol vo veci zákonne, keď rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom podľa § 250q ods.2 OSP ako vecne správne potvrdil.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že dôvodom jeho vydania bola skutočnosť, že žalovaný správny orgán na základe priložených listinných dokladov mal za preukázané, že navrhovateľ ako žiadateľ nesplnil podmienku ustanovenú v právnej norme § 6 ods. 1, písm. c/ zákona č. 327/2005 Z. z., v zmysle ktorej fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch, ktorá podmienka je jedným z nevyhnutných predpokladov na poskytnutie právnej pomoci.

Odporca v predmetnej veci posudzoval právo navrhovateľa na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti na základe žiadosti o poskytnutie právnej pomoci spísanej dňa 14.10.2013, v ktorej v bode B4, ktoré je označené Hodnota sporu a znie: Ak sa predmet sporu dá vyčísliť v peniazoch, prosím uveďte sumu - slom i číslom žiadateľ uviedol, že ju teraz nevie vyčísliť. V bode F uviedol, že poberá dávku a príspevky v hmotnej núdzi v sume 192 eur. K žiadosti žiadateľ pripojil listiny, na základe ktorých žiadateľ rozhodnúť. Odporca následne vyhodnotil príjmovú a majetkovú situáciu žiadateľa a jeho spolu posudzovaných osôb v nárokovom konaní. Dospel k záveru, že žiadateľ preukázal, že je poberateľom dávky a príspevkov k dávku v hmotnej núdzi, preto podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z. spĺňa zákonom stanovenú podmienku - stav materiálnej núdze. Vo formulári žiadosti žiadateľ neuviedol žiadnu informáciu týkajúcu sa majetkových pomerov. Predbežným rozhodnutím z 21.10.2013 podľa § 11 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci ešte pred skúmaním podmienok na poskytnutie právnej

pomoci z dôvodu hroziaceho nebezpečenstva zmeškania lehoty navrhovateľovi nárok na poskytovanie právnej pomoci predbežne nepriznal. Následne rozhodnutím z 22.10.2013 rozhodol podľa § 10 ods. 5 zákona o poskytovaní právnej pomoci nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci. Pri rozhodovaní vychádzal z vykonaného dokazovania oboznámením sa s listinami pripojenými k žiadosti, hlavne s rozhodnutím Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou - Platobným výmerom zo dňa 08.06.2012, z obsahu ktorého mal za preukázaný predmet sporu, povinnosť navrhovateľa zaplatiť zdravotnej poisťovni preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie za obdobie od 01.02.2012 do 31.03.2012 v sume 95,16 eur a nahradiť trovy konania v sume 5,00 eur. Vzhľadom k tomu, že hodnota sporu v čase podanej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci nedosahovala hodnotu minimálnej mzdy, v tom čase 337,70 eur, dospel k správne mu záveru, že navrhovateľ nemá právo na poskytnutie právnej pomoci zmysle § 6 ods. 1 písm. c/ a § 6 ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Vzhľadom na zákonodarcom sledovaný cieľ stanovenia podmienok poskytovania právnej pomoci v zákone č. 327/2005 Z. z. nemohol najvyšší súd pri hodnotení materiálnej situácie navrhovateľa prihliadať na ním prezentované tvrdenie, že hodnotu sporu nevie vyčísliť. Správny orgán, na ktorého sa navrhovateľ obrátil žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci, bol povinný žiadosť preskúmať podľa jeho obsahu a k žiadosti pripojených listín v súlade so zákonom o poskytovaní právnej pomoci. Sám navrhovateľ v bode B1 žiadosti označil za predmet sporu neústavný a nezákonný postup, resp. nesprávny úradný postup Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý bližšie opísal v bode B2 tak, že sa jedná o rozhodnutie vydané dňa 3.9.2013 č. PV301/00040/2012-R. Z uvedeného dôvodu senát odvolacieho súdu nemohol prisvedčiť tvrdeniu navrhovateľa, že hodnotu sporu relevantne vyčísliť nevie, a túto odporcu v rozpore s princípom právnej istoty vyčísliť na sumu 100,16 eur.

Senát odvolacieho súdu taktiež nemohol prisvedčiť tvrdeniu navrhovateľa, že konanie odporcu i krajského súdu v danej veci sú v rozpore s príslušnými zákonmi a v rozpore s Čl. 20 a Čl. 39 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď krajský súd považoval postup a rozhodnutie odporcu, vychádzajúce jednak zo zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde a z ustanovenia § 11 ods. 1 písm. c/ zákona o poskytovaní právnej pomoci za vecne správne a zákonné.

Zákonodarca v zákone o právnej pomoci upravuje predmet a rozsah právnej pomoci, ako aj podmienky jej priznania vo vzťahu k žiadateľom a pôsobnosť a úlohy orgánov verejnej správy pri rozhodovaní o žiadosti na poskytnutie právnej pomoci. Zákon sa vzťahuje nielen na ochranu zdravých fyzických osôb nachádzajúcich sa v materiálnej núdzi, ale z obsahu jeho právnej úpravy jednoznačne vyplýva, že sa vzťahuje na sociálne odkázané fyzické osoby, ktoré za splnenia zákonných ustanovených podmienok sa nachádzajú v takej sociálnej, finančnej a majetkovej situácii, ktorá im neumožňuje zabezpečenie právnej pomoci na ochranu ich práv a právom chránených záujmov, teda aj osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Cieľom zákonodarcu je zabezpečiť reálny prístup k Ústavou Slovenskej republiky deklarovaným právam fyzických osôb a harmonizovať právo Slovenskej republiky s právom Európskeho spoločenstva všetkým fyzickými osobám, ktoré sa ocitli v materiálnej núdzi bez rozdielu, teda bez diskriminácie, založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod, alebo iné postavenie. Zákonodarca ustanovuje kritériá, podľa ktorých sa posudzuje oprávnenosť žiadateľov o právnu pomoc, aby sa predišlo jej zneužívaniu neoprávnenými osobami. Kladie základy inštitucionálneho zabezpečenia posudzovania žiadostí a samotného poskytovania právnej pomoci, zakotvuje postup pri žiadaní o poskytnutie právnej pomoci, rozhodovanie o jej poskytnutí a možnosť jeho preskúmania súdom. Materiálnu núdzu ustanovuje ako jednu z podmienok práva na poskytnutie právnej pomoci tak, že hranicu materiálnej núdze ustanovuje na úrovni 1,4 násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a jej ďalšiu podmienku, že žiadateľ si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojim majetkom. Zákonodarca týmto zákonom súčasne splnil povinnosť transpozície smernice Rady č. 2003/8/ES z 27.1.2003 na zlepšenie prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch (ďalej len „smernica“), a teda harmonizácie s právom Európskeho spoločenstva a Európskej únie. Štát žiadnym spôsobom negatívne nezasahuje do práva na súdnu a inú právnu ochranu. Práve naopak, preberá na seba pozitívny záväzok vo vzťahu k občanom v

núdzi, a to v rozsahu, ktorý je prijateľný z hľadiska dlhodobej udržateľnosti, keďže by bolo neúnosné poskytovať právnu pomoc tohto druhu v absolútne všetkých prípadoch, t.j. bez stanovenia hranice odkázanosti a bez stanovenia rozsahu oblastí, v ktorých sa právna pomoc poskytuje (t.j. systémom "každému a vo všetkom"), pozitívny záväzok štátu, ktorý tento na seba dobrovoľne preberá, sa však vzťahuje na zabezpečenie uplatnenia práva na súde prostredníctvom priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci v obmedzených prípadoch.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že v konaní neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.